Τριώδιο και αποκριά (Απόστολος Παπαδημητρίου)

Categories : ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Date : 19 Φεβρουαρίου, 2019

Τριώδιο καλείται στην εκκλησιαστική γλώσσα η περίοδος τριών εβδομάδων προετοιμασίας για την είσοδο στη Μεγάλη Σαρακοστή, η οποία αποτελεί στάδιο πνευματικών αγώνων, ώστε να πανηγυρίσουμε όπως πρέπει τη μεγάλη γιορτή της Αναστάσεως του Χριστού. Στον καιρό μας το Τριώδιο έχει λησμονηθεί ως όρος καθώς έχει υποκατασταθεί από τον όρο Αποκριά. Και Αποκριά, κατά κόσμο, σημαίνει φαγοπότι, γλέντι, χορός, ξεφάντωμα. Βέβαια αν είχαμε σε βάθος γνώση της γλώσσας μας και ενδιαφέρον για τα νοήματα των λέξεων, θα θέταμε στους εαυτούς μας το ερώτημα: Πώς η Αποκριά, που δηλώνει αποφυγή κρεοφαγίας, δηλαδή νηστεία, έχει συνδεθεί άρρηκτα με τα ξεφάντωμα; Είναι δυστυχώς αυτό δεινή ήττα του εκκλησιαστικού σώματος, ήττα που δεν είναι γνώρισμα των τελευταίων δεκαετιών, όπως πολλές άλλες. Η εκκοσμίκευση είχε ήδη αρχίσει πριν από την παύση των διωγμών κατά της χριστιανικής πίστης. Και συνίστατο η πρωταρχική εκείνη στη διατήρηση **ειδωλολατρικών καταλοίπων**, τα οποία με περισσή καύχηση οι αντιστρατευόμενοι την Εκκλησία προβάλλουν ως αρχαία παράδοση, ωσάν οι αρχαίοι πρόγονοί μας να μη προσέφεραν τίποτε άλλο στην ανθρωπότητα πέρα από τη λατρεία της Αφροδίτης και του Διονύσου!

Το Τριώδιο αρχίζει με την ανάγνωση στους ναούς σημαντικής ευαγγελικής περικοπής, του Τελώνου και του Φαρισαίου. Ασφαλώς όλοι λίγο-πολύ τη γνωρίζουμε, το βαθύτατο νόημά της απαξιώνουμε καθημερινά: *«Θεός υπερηφάνοις αντιτάσσεται ταπεινοίς δε δίδωσι χάριν»*! Το μήνυμα αυτό είχαν συλλάβει οι πρόγονοί μας κατά τρόπο θαυμαστό, με το να καταστήσουν βασική αρχή του βίου τους την αποφυγή της «ύβρεως», δηλαδή της αλαζονείας, η οποία επισύρει την τιμωρία από μέρους των θεών με τη Νέμεση. Αλλά εμείς περιφρονούμε στο έπακρο και τη σοφία των προγόνων μας. Εμείς έχουμε υποταγεί άνευ όρων στο «πνεύμα» της Δύσης, η οποία πορεύεται από την αρχή της περιόδου της νεωτερικότητας με αλαζονεία και ξιπασμό σπέρνοντας τον όλεθρο σε μεγάλη έκταση του πλανήτη με πολέμους, καταπίεση, οικονομική εκμετάλλευση. Και ενώ η οικονομική κρίση έχει πλέον πλήξει και τη χώρα μας σε μεγάλο βαθμό, ώστε **αρκετοί συνάνθρωποί μας να μην είναι σε θέση να καλύψουν τις βασικές ανάγκες τους, εμείς εξακολουθούμε να παραμένουμε αλαζόνες και να περιχαρακωνόμαστε στον εαυτό μας επιδιώκοντας την ατομική μας καλοπέραση**. Το τραγικό όμως είναι ότι έχοντας χάσει σε μεγάλο βαθμό το νόημα της ύπαρξής μας, αδυνατούμε να κατανοήσουμε τι είναι καλοπέραση. Όλοι μας συμφωνούμε ότι ο άνθρωπος είναι

ζητιάνος της χαράς. Όμως **στη γλωσσική στρέβλωση που έχει επιβληθεί, η χαρά έγινε ταυτόσημη με την ευχαρίστηση. Και επιδιδόμαστε σε αγώνα για την ατομική μας ευχαρίστηση, κατηγορώντας παράλληλα την πίστη του Χριστού ως στερητική της χαράς, εμείς οι άγευστοι χαράς.** Και καθώς στην ευχαρίστηση παραμονεύει ο κορεσμός, την απολαμβάνουμε με ολοένα και μεγαλύτερη δόση ευχαριστησιογόνου.

Στην κυριακάτικη ακολουθία του όρθρου ψάλλεται το κατανυκτικό *«της μετανοίας άνοιξόν μοι πύλας ζωοδότα...»*. Όμως **το περί μετανοίας κήρυγμα τείνει να εξοβελιστεί ακόμη και από τους ναούς**. Ο σύγχρονος κηρυκτικός λόγος φαίνεται να ζηλεύει τον δημαγωγικό των πολιτικών, οι οποίοι έχουν εκπέσει στο έπακρο στα μάτια του λαού, καθώς έχουν μετατρέψει τους κομματικούς σχηματισμούς, μέσω των «μεταγραφών» σε αντίστοιχους προς τις ποδοσφαιρικές ομάδες! Η αρχή της εφαρμογής του πολιτικά ορθού κατακτά έδαφος με γοργούς ρυθμούς και στο εκκλησιαστικό σώμα και η εκμάθηση της διπλωματικής γλώσσας από εκκλησιαστικά πρόσωπα έχει λάβει άκρως ανησυχητικές διαστάσεις. Έτσι βλέπουμε καθημερινά εναγκαλισμούς σε κλίμα ευφορίας ανωτέρων κληρικών με πολιτικά πρόσωπα, τα οποία δεν κρύβουν την εχθρική προς την Εκκλησία διάθεση! Βέβαια **η αποφυγή της παραδοσιακής απόδοσης σεβασμού στον κλήρο, με το φίλημα του χεριού, έχει εκλείψει από καιρού**, ακόμη και απ' εκείνους, οι οποίοι εμφανιζόμενοι ως προασπιστές των αξιών του Γένους, απολάμβαναν την εκλογική υποστήριξη του «χριστεπωνύμου πληρώματος»! Η ευθύνη πάντως βαρύνει τους ιεράρχες, που αποδέχονται τους υποκριτικούς ασπασμούς σε κλίμα ευφορίας, επαναλαμβάνω, και δεν τηρούν τουλάχιστον αξιοπρεπή στάση έναντι των πολεμίων, όταν δεν τολμούν να απευθύνουν λόγο περί μετανοίας στους απεργαζόμενους το ξερίζωμα της πίστης από την ψυχή του λαού μας. Άβουλοι κάποιοι ιεράρχες, εντός και εκτός χώρας, υποκύπτουν στους κατέχοντες την εξουσία όχι πλέον «ελέω Θεού», όπως υποστήριζαν οι ισχυροί κατά τον Μεσαίωνα, αλλά με την αμέριστη στήριξη του διεθνούς συστήματος νομής εξουσίας στον πλανήτη μας! Και λησμονούμε τη ρήση του πειράζοντος διαβόλου προς τον Κύριό μας Ιησού Χριστό: *«Ταύτα πάντα σοι δώσω, εάν πεσών προσκυνήσης με»*! Βρίσκουν όμως κάποιοι το «θάρρος» να υποδείξουν στον λαό μας ότι πρέπει να πάψει να εναντιώνεται προς αποφάσεις επί εθνικών θεμάτων σε βάρος των εθνικών μας δικαίων. Όχι ότι όλοι οι διαμαρτυρόμενοι πορεύονται κατά τρόπο ορθό. Πολλοί είναι παίγνια κομματικών σκοπιμοτήτων και είναι και σ' αυτούς άγνωστος ο περί μετανοίας λόγος της Εκκλησίας, καθώς δεν είναι της αρμοδιότητας του κόμματος.

Αλλά να μετανοήσουμε για τι, αφού έχουμε καλλιεργήσει την αυθυποβολή στο ότι όλα βαίνουν καλώς; Τη χρεία αυτοδικαίωσης καλύπτουμε με το κοινωνικό δόγμα ότι οι κοινωνικές συνθήκες επιβάλλουν κατά εποχές κώδικες ηθικού βίου. Αν δεν μας αρκεί αυτό υπάρχει και ο ψυχαναλυτής, ο οποίος πρόθυμα επ' αμοιβή, προσφέρει το σύγχρονο συγχωροχάρτι έχοντας υποκαταστήσει τον εξομολόγο, ο οποίος μας ζητά

να αποκαλύψουμε τα πάθη που μας ταλανίζουν! **Στη σύγχρονη κοινωνία έχει απολεσθεί ο πάσχων πλησίον, καθώς σ' αυτήν δεν καλλιεργείται η φιλανθρωπία και κάθε πολίτης έχει να επιλέξει μορφή ιδιώτευσης** : Ή να κυνηγά την επιτυχία μόνος, ως λύκος, ή να απομονώνεται αναθέτοντας τα πάντα σε «σωτήρες», οι οποίοι φροντίζουν πριν απ' αυτόν γι' αυτόν! Κάπου-κάπου, καθώς **ο εκκλησιαστικός όρος φιλανθρωπία έχει καταστεί αποκρουστικός, ακούγεται λόγος περί αλληλεγγύης στις κοινωνίες** , στις οποίες το κοινωνικό κράτος ή έχει καταρρεύσει ή τελεί υπό κατάρρευση. Εκεί κάποιες ΜΚΟ, χρηματοδοτούμενες κατά κανόνα αδιαφανώς, αλλά και η Εκκλησία, ως οργανισμός κοινωνικής πρόνοιας και μόνο, καλούνται να επουλώσουν τα τραύματα που γεννά ολοένα και πιο βαθειά η απληστία των ισχυρών του κόσμου τούτου! Πώς να χωρέσει σ' έναν τέτοιο κόσμο λόγος περί μετανοίας; Πρέπει ο άνθρωπος να πονέσει πολύ είτε μέσα στην υλική ανέχεια είτε μέσα στην πνευματική, ώστε να σκεφθεί κάποιον δρόμο επιστροφής. Αλλά **η λήψη απόφασης περί επανόδου προϋποθέτει καθοριστική μεταστροφή**, η οποία στην εκκλησιαστική γλώσσα καλείται μετάνοια. Αυτή τη διδάσκει η Εκκλησία με τη θαυμάσια περικοπή της παραβολής του Ασώτου Υιού. Όχι πως όλοι έχουμε τη δύναμη να λάβουμε την καθοριστική αυτή απόφαση, κανένας όμως απ' αυτούς που την έλαβαν δεν το μετάνιωσαν. Πολλοί αναποφάσιστοι σιγοτραγούδησαν το «πήραμε τη ζωή μας λάθος», αλλά δεν αλλάξαμε ζωή.

Στον δρόμο της επανόδου καρτερεί ο Πατέρας μας και Δημιουργός μας με ανοιχτή την αγκαλιά Του. Ποτέ δεν είναι αργά για τον καθένα μας! Ας πορευτούμε, ώστε να ψάλλουμε με ανεκλάλητη χαρά τον παιάνα της νίκης κατά του θανάτου: «Χριστός ανέστη»!

«ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ»